

Iz knjige Mitje Ferenca Prikrito in očem zakrito

Grobišče v Dekmanci

Janez Črnej

Prejšnji teden smo pisali o grobišču 72 žrtev poveljnega poboja v zaselku Socko pri Podsredi, toda na Kozjanskem je še več grobišč.

Eno grobišče je v nekdanjem protitankovskem jarku v Dekmanci pri Bistrici ob Sotli. Naj omenimo še grobišča na Rajhenburškem gradu v strelskih jarkih, v protitankovskem jarku pri Hafnerju ob Savi, nasproti Rajhenburga (zdaj Brestanica), v dveh bunkerjih v hribu pod Trško goro v Krškem in v gramozni jami na Belem bregu v Vidmu.

Zaraščeno grobišče Z Dolinarjem sva se iz Podsrede prek Trebč in Bistrice zapeljala v Dekmanco, kjer sva na podlagi dobre informacije kmalu našla vdrtno protitankovskega jarka in traso stare ceste. Da sva jarek preverila, nama je pomagal mlad fant, sin Jerneja, lastnika travnika Zavje, ki se je z avtom pripeljal pogledat, ali je trava

dovolj visoka, da bi se dala pokositi. Sam o zaraščenem jarku ni ničesar vedel, čeprav je ta na njihovi zemlji. Zato sem mu posodil mobilni telefon, da je poklical očeta, s katerim sem nato govoril. Razložil mi je, da je tu res protitankovski jarek, vendar skrajni lev, oziroma severni del ni bil zasut, da pa do zdaj ni nikoli slišal, da bi bile tu pokopane kakšne žrtve. Je pa res, da se za to ni nikoli zanimal in da to prvič sliši, ker se o tem ni govorilo.

Ta jarek je zdaj porasel z akacijami in grmovjem, vendar se na vdrtni lepo vidi, kje je bil zasut in kje ne. Samo nekaj metrov tega jarka ni bilo zasutega. Skrivnost poveljnega zločina je za zdaj ostala porasla vdrtna. Mimo se je pripeljal naš obmejni prometni policist in nas skozi avtomobilsko steklo poz-

dravil, hrvaška meja ob Sotli je oddaljena samo nekaj sto metrov.

Začel sem premišljevali, kako je komunistom uspelo skozi desetletja s svojim režimom prikriti tako očitne zločine, ki so jim pomagali do oblasti. Uporabili so teror, propagando in privilegije, da jim je skoraj uspelo spremeniti značaj našega naroda. Ljudem se ti zločini zdaj zdijo nekaj samoumevnega, nekaj vsakdanjega. Veliko krivdo po osamosvojitvi nosita nekdanji predsednik Kučan in dvajsetletna Drnovškova vlada, ker sta oba branila pridobitve krvave revolucije, hkrati pa prek pomlajene zveze borcev širila krivdo poveljnega zločina na ves slovenski narod.

Amuleti nekdanje komunistične Ozne, Udbe in Službe državne varnosti, milice ter tožilstva so

se prenašali na tožilstva in v policijo s kriminalistično službo. Zato je Slovenija še vedno eno samo prikrito zločinsko grobišče. Amuleti zdaj počasi odhajajo, med njimi tudi Erhatic in Potočnik.

Pričevanje Ivana Hlebca Kako so partizansko-komunistični revolucionarji izvajali propagando in teror, govori pismo nekdanjega partizana Ivana Hlebca iz Brestanice komisiji Demos v Celju: »Jeseni leta 1944 so me partizani mobilizirali v narodno zaščito – Kozjansko. Moj komandant Ivan Agrež - Brko je govoril, da smo slovenska vojska, ki se bojuje za svobodo slovenskega naroda, da ne bo več tako, da bodo naši fantje služili vojsko v Srbiji. Imeli bomo slovensko vojsko in slovenske komande. Po koncu vojne ni bilo od tega nič. Imeli smo srbsko komando in ruski komunizem.

Leta 1947 ali 1948 sem vozil tovornjak iz Podsrede proti Krške-

Bistrica ob Sotli

mu, na cesti me je ustavil moški v dežnem plašču. Spoznal sem ga, on pa mene. Bil je Ivan Agrež - Brko, moj partizanski komandant in sostanovitelj Kozjanskega odreda. Ker je deževalo, sem ga povabil v kabino. V pogovoru sem mu očitno, kaj je v partizanih vse govoril, da iz tega ni bilo nič in da so me leta 1946 kot partizana zaprli, ker sem kritiziral ruski komunizem.

Brko me je potolažil, češ da nisem edini, da je takih več. Po koncu vojne sem bil v Celju okrožni načelnik narodne zaščite. Za mojega namestnika so mi vrinili Antona Javoriča iz Rajhenburga (zdaj Brestanica, op. J. Č.). Opozoril sem ga na nepravilnosti pri likvidacijah nedolžnih Rajhenburžanov, in da se ne strinjam, da vozijo ponoči tovornjaki ljudi v zabukovske rudnike, krške bunkerje in v prazne protitankovske jareke. Ko sem Javoriču zaupal, da imam zvezo z Matjaževovo vojsko v Avstriji, me je izdal. Zaprl so me. Iz zapore sem pobegnil in se priključil Matjaževi vojski. Zdaj vodim enoto, ki se bojuje za pravo svobodo slovenskega naroda. Brko me je nagovarjal, naj pustim tovornjak in se mu pridružim. Razložil sem mu, da sem bil v partizanih hudo ranjen, da sem zdaj invalid in operativno nesposoben. 'Boš pa naš zaupnik, saj imamo v tvoji sosednji vasi že zaupnika Ivana Žveglja. Poveži se z njim, da boš preko njega dobival direktive,' mi je sugeriral Brko. Toda komandanta so kmalu ujeli in ubili, Žveglja pa zaprli in obsodili na dolgo zaporno kazen.

Kasneje sem izvedel, da so ubili tudi Ivana Agreža - Brkoto. S tem se je nehala tudi Matjaževa vojska.

»Okoli leta 1950 sem s tovornjakom vozil obvezno oddajo v Pečicah v brežiški občini. Ljudje so mi povedali, da je bil pri njih v spanju ubit Ivan Agrež - Brko. Ubili so ga s pregličem, z železnim delom volovske vprege. Mrtevga so zvelkli do potoka Močnik in tam streljali vanj, da bi s tem po-

Pobiti Rajhenburžani ... »Okoli leta 1950 sem s tovornjakom vozil obvezno oddajo v Pečicah v brežiški občini. Ljudje so mi povedali, da je bil pri njih v spanju ubit Ivan Agrež - Brko. Ubili so ga s pregličem, z železnim delom volovske vprege. Mrtevga so zvelkli do potoka Močnik in tam streljali vanj, da bi s tem po-

Uporabili so teror, propagando in privilegije, da jim je skoraj uspelo spremeniti značaj našega naroda.

kazali, da so ga ubili na begu. Hotel sem vedeti, kdo ga je ubil, vendar sem izvedel samo, da so bili to njegovi partizani, ker je vedel za stvari, ki niso smele priti v javnost. Ivan Agrež - Brko je bil doma v Blatnem, pošta Pišce, občina Brežice.

Sem tudi lovec,« piše Hlebec, »in med nove člane smo sprejeli tudi Antona Javoriča. Leta 1979 smo lovili v predelu Priklanca. Po končanem lovu smo imeli malico pri Mirtovi zidanici. Z Javoričem sva sedela skupaj in se pogovarjala o partizanih. Vprašal sem ga, kaj je bil po koncu vojne. Dejal mi je, da je bil načelnik narodne zaščite in da je njegovo delo, da so pobiti Rajhenburžani dobili zaslužen kazen. 'Tisti Hafner bi nam skoraj ušel, ker niso poslušali moje komande,' mi je pripovedoval Javorič. Nato sem ga vprašal, ali je poznal Brkoto. 'Seveda sem ga poznal, pisal se je Ivan Agrež,' mi je odgovoril. Njega so po vojni ubili, sem mu rekel. 'Da, mi smo ga ubili,' mi je odgovoril

Svete Gore

Javorič. Zakaj pa, sem ga vprašal, vendar odgovora nisem dobil.

Iz vsega tega, kar sem navedel,« piše Ivan Hlebec v svojem sporočilu, »sledi, da je bil Anton Javorič do 8. avgusta 1945 v Krškem okrajni načelnik narodne zaščite, v Celju pa namestnik okrožnega načelnika narodne zaščite. Takrat je okraj-

Ivan Hlebec je Antona Javoriča predstavil z dokumenti, ki jih je ta predložil. Anton Javorič je v izjavi na obrazcu 5, ki jo daje priča proslu, da bi ta dobil potrdilo zveze borcev za proslu, izjavil, da je rojen 4. 6. 1913 v Druškovcu Gori, obč. Krapina, zdaj bivajoč v Brestanici štev. 160. Da ima priznano partizansko no od 15. 8. 1941 do 15. 5. 1945. V NOB je stopil 9. 9. 1944. Proti koncu leta 1943 je bil sekretar OF za Brestanico. V tem času je bil kandidat za KP, nato pa avgusta 1944 član KP. Že leta 1943 je bil član Vosa in to delo je v partizanih delal naprej.

Ivan Hlebec pa Antona Javoriča opisuje kot nemškega agenta, ki so ga nacisti podtaknili partizanom v Rogaški Slatini.

Za izkrivljeno, zatajeno in prikrito zločinsko delovanje prejšnjih komunističnih oblasti so krivi komunistični amuleti v zgodovino-pisju, amuleti komunistične partije v občinskih in državnih ustanovah, v muzejih, arhivih, Sovi, policiji, na tožilstvu in pravosodju ter sodiščih. ■

RADIO ŠTAJERSKI VAL

prijateljstvo
blizina
domišljija

RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!